

VILNIAUS RAJONO SPORTO CENTRO SPORTINIO UGDYMO ORGANIZAVIMO APRAŠAS

I. SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Sportinio ugdymo organizavimas skirtas savivaldybių biudžetų lėšomis finansuojamoms įstaigoms, įgyvendinančioms sportinio ugdymo programas.
2. Nuostatose apibrėžiamas sportinio ugdymo grupių sudarymas ir sportininkų sportinių pasiekimų vertinimas, nurodoma sportinio ugdymo trukmė ir apimtis, pateikiamos sportinio ugdymo plano rengimo ir derinimo rekomendacijos, nurodomi kiti sportinio ugdymo ypatumai.
3. Nuostatose vartojamos sąvokos:
 - 3.1. **Sportinio ugdymo programa** – atskirų sporto šakų ir (arba) sporto šakų disciplinų programa, kuria siekiama suteikti ir sistemingai gilinti sportininko pasirinktos sporto šakos žinias, ugdyti gebėjimus ir formuoti įgūdžius, plėtoti sporto ir bendrąsias kompetencijas, siekti aukšto sportinio meistriškumo, meistriškumo tobulinimo, aukšto meistriškumo etapais.
 - 3.2. **Meistriškumo pakopa** – ugdytinio sportinio meistriškumo lygį pagal sporto varžybose užimtą vietą arba pasiektą rezultatą apibrėžiančių rodiklių grupė.
 - 3.3. **Sportinio ugdymo planas** – įstaigos ar organizacijos vykdomų sportinio ugdymo programų įgyvendinimo aprašas.
 - 3.4. **Sporto šakos disciplina** – atitinkamos tarptautinės sporto (šakos) federacijos išskirta sporto šakos dalis, kuri apima vieną arba keletą tos sporto šakos rungčių.
4. Kitos Rekomendacijose vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos sporto įstatyme ir kituose švietimą, fizinį ugdymą ir sportą reglamentuojančiuose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

II. SKYRIUS SPORTINIO UGDYMO GRUPIŲ SUDARYMAS

5. Sportinio ugdymo grupės sudaromos pagal sportininko užimtą vietą arba pasiektą rezultatą varžybose vadovaujantis meistriškumo pakopų rodikliais, nurodytais Rekomendacijų 1 priedas.
6. Meistriškumo rodikliai vertinami vadovaujantis sporto (šakų) federacijų (asociacijų, sąjungų) ir kitų organizacijų vykdomų varžybų tinkamai patvirtintų protokolų duomenimis.
7. Įgyvendinant meistriškumo tobulinimo ir aukšto meistriškumo ugdymu programas:
 - 7.1. sudaromos tik į olimpinių žaidynių programą įtrauktų sporto šakų ir (arba) disciplinų sportinio ugdymo grupės;
 - 7.2. į sportinio ugdymo grupę įtraukiami aukštesnės meistriškumo pakopos rodiklius pasiekę ugdytiniai, juos pradedant skaičiuoti nuo Rekomendacijų 1 priede nurodytų atitinkamos sporto šakos ir (arba) disciplinos aukščiausios meistriškumo pakopos rodiklius pasiekusių nurodyto amžiaus ugdytinių.

8. Jeigu jaunesnio amžiaus ugdytinis atitinka Rekomendacijų 1 priede nurodytos aukštesnės meistriskumo pakopos rodiklius, jis gali būti įtrauktas į vyresnio amžiaus sportinio ugdymo grupę.

8.1. Vietoje vieno Rekomendacijų 1 priede nurodyto ugdytinio į grupę gali būti įtraukti 2 viena pakopa žemesnės meistriskumo pakopos rodiklius atitinkantys ugdytiniai.

9. Sportinio ugdymo grupė gali būti sudaryta iš vienos lyties mokinių arba būti mišri.

10. Atskirų sporto šakų ir (arba) sporto šakų disciplinų programų ugdymo grupės sudaromos mokslo metams. Naujos atskirų sporto šakų ir (arba) sporto šakų disciplinų programų ugdymo grupės sudarymas gali trukti ne ilgiau kaip 2 mėnesius.

III. SKYRIUS

UGDYTINIŲ SPORTINIŲ PASIEKIMŲ VERTINIMAS

11. Pagal sportinio ugdymo programas ugdomų ugdytinių sportiniai pasiekimai vertinami mokslo metų pradžioje, sudarant sportinio ugdymo grupes, mokslo metų pabaigoje ir, esant poreikiui, bet kuriuo metu mokslo metais.

12. Pagal sportinio ugdymo programas ugdomų ugdytinių sportinių pasiekimų vertinimas atliekamas vadovaujantis Rekomendacijų 1 priedą nustatytais meistriskumo rodikliais.

13. Rekomendacijų 1 priede nurodyti meistriskumo rodikliai, pasiekti olimpinėse žaidynėse, pasaulio ir Europos čempionatuose, galioja 5 metus nuo pasiekimo dienos; tarptautinėse suaugusiųjų, jaunimo ir jaunių amžiaus grupių varžybose, Lietuvos Respublikos suaugusiųjų, jaunimo ir jaunių amžiaus grupių čempionatų varžybose – 3 metus nuo pasiekimo dienos, kitose varžybose – 2 metus nuo pasiekimo dienos.

IV. SKYRIUS

SPORTINIO UGDYMO TRUKMĖ IR APIMTIS

14. Sportinio ugdymo grupėms ugdymui skiriamas maksimalus kontaktinių akademinų ugdymo valandų skaičius per savaitę pagal sporto šakas ir (arba) disciplinas nurodytas Rekomendacijų 1 priede.

15. Sportinio ugdymo programų meistriskumo tobulinimo ir aukšto meistriskumo ugdymo etapai – 52 savaitės.

16. Pagrindinio ugdymo sportinio ugdymo programoms įgyvendinti treneriams vienai kontaktinei akademinėi ugdymo valandai pasirengti turi būti numatyta 15 minučių, kurios įskaitomos į trenerio darbo laiką.

17. Sportinio ugdymo grupių individualių sporto šakų ir (arba) disciplinų ugdytiniais varžybų dienų skaičius per metus meistriskumo tobulinimo etape – individualių sporto šakų ir (arba) disciplinų ugdytiniais varžybų dienų skaičius per metus turėtų būti ne mažesnis kaip 15 varžybų dienų, sportinių žaidimų šakų ugdytiniais – ne mažesnis kaip 30 varžybų dienų; aukšto meistriskumo etape – individualių sporto šakų ir (arba) disciplinų ugdytiniais varžybų dienų skaičius per metus turėtų būti ne mažesnis kaip 20 varžybų dienų, sportinių žaidimų šakų ugdytiniais – ne mažesnis kaip 40 varžybų dienų.

18. Sportinio ugdymo programų grupių ugdytiniais rekomenduojamas mokomųjų sporto stovyklų meistriskumo tobulinimo etape – ne mažiau kaip keturios 10–14 dienų stovyklos per metus, aukšto meistriskumo ugdymo etape – ne mažiau kaip penkios 14–18 dienų stovyklos per metus.

19. Šiuolaikinės penkiakovės sporto šakos aukšto meistriškumo sporto pratyboms skiriama 50 proc. daugiau akademinį ugdymo valandų per savaitę; biatlono, lengvosios atletikos daugiakovės disciplinos – 30 proc. daugiau akademinį ugdymo valandų per savaitę.

V. SKYRIUS

SPORTINIO UGDYMO PLANŲ RENGIMAS IR DERINIMAS

20. Sportinio ugdymo planas, parengtas vadovaujantis Rekomendacijomis ir kitais švietimą, fizinį ugdymą ir sportą reglamentuojančiais teisės aktais, rengiamas vieniems mokslo metams nurodant ugdymo pradžią ir pabaigą ir turi apimti visas įgyvendinamas valstybės ar savivaldybių biudžetų lėšomis finansuojamos įstaigos ar organizacijos sportinio ugdymo programas.

21. Sportinio ugdymo planas rengiamas vadovaujantis Rekomendacijomis ir atsižvelgiant į fizinio ugdymo ir sporto mokslininkų, trenerių, sporto mokytojų, sportininkų ir sportuojančių asmenų ugdymui skirtus metodinius ir mokslinius darbus.

22. Sportinio ugdymo plane turi būti nurodyta:

22.1. Sporto centro tikslai ir uždaviniai, tikslų ir uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijai;

22.2. Sporto centro sportinio ugdymo programų tikslai ir uždaviniai, tikslų ir uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijai;

22.3. sportinio ugdymo (grupinio ir (arba) pavienio) organizavimo formos, veiklos (treniruotės, aukšto meistriškumo sporto pratybos, užsiėmimai, stovyklos, varžybos, projektai ir kt.) ir veiklų trukmė, fizinė aplinka (pastatai, patalpos, teritorija, sporto salės, maniežai, aikštynai ir kt.) ugdymo ir ugdymosi priemonės (įranga, inventorius ir kt.);

22.4. sportinio ugdymo atskirų sporto šakų ir (arba) sporto šakų disciplinų programoms įgyvendinti ugdytojams skiriamų papildomų akademinį valandų pasirengimu aukšto meistriškumo sporto pratyboms skaičius konkrečioje ugdymo grupėje ar ugdant individualiai;

22.5. sportinio ugdymo programoms įgyvendinti varžyboms, stovykloms ir kitoms ugdymo veikloms skiriamų akademinį ugdymo valandų skaičius;

22.6. ugdytinių sportinių pasiekimų vertinimo būdai, laikotarpiai ir kriterijai;

22.7. ugdytinių sportinio ugdymo sąlygos jų treneriui, sporto mokytojui išvykus į stovyklą ar varžybas su vienu ar keliais ugdymo grupės ugdytiniais.

23. Rengiant sportinio ugdymo planą turi būti atsižvelgiama į:

23.1. ugdytojų kvalifikaciją;

23.2. ugdytinių specialiuosius poreikius;

23.3. ugdymo grupių specifinius poreikius;

23.4. sportinio ugdymo programų įgyvendinimo laiką ir trukmę ir į tai, kad sportinio ugdymo procesas gali vykti darbo dienomis po pamokų, poilsio ir švenčių dienomis ir per mokinių atostogas;

23.5. sporto šakos ir (arba) disciplinos, kurią kultivuojant vykdomas sportinis ugdymas, sporto varžybų kalendorių;

23.6. daugiametę konkrečios sporto šakos ir (arba) disciplinos sportininko ugdymo struktūrą, kurią sudaro ilgalaikė (8 ir daugiau metų) sportinio ugdymo grandžių tvarka, nuoseklumas ir tarpusavio ryšys. Daugiametį sportinio ugdymo procesą sudaro keturmečiai, dvimečiai ir metiniai ciklai (parengiamasis, varžybų, pereinamasis ir kt.), etapai (pradinio rengimo, meistriškumo ugdymo ir kt.), mezociklai, mikrociklai, varžybos, darbingumo atgavimo dienos, fizinio aktyvumo ir aukšto meistriškumo sporto pratybos, šių pratybų dalys, pratimai.

24. Sporto centro vadovas arba jo įgaliotas asmuo organizuoja sportinio ugdymo plano rengimą. Sportinio ugdymo planas įstaigos vadovo turi būti patvirtintas iki sportinio ugdymo proceso pradžios.

25. Sporto centras neprivalo kasmet atnaujinti sprendimo dėl sportinio ugdymo organizavimo, jeigu jis atitinka Rekomendacijose nustatytus reikalavimus ir įstaigos ar organizacijos iškeltus tikslus ir uždavinius.

VI. SKYRIUS

SPORTINIO UGDYMO YPATUMAI

26. Savivaldybių biudžetų lėšomis finansuojamas Sporto centras gali įgyvendinti neformaliojo švietimo sportinio ugdymo ir sportinio ugdymo programas.

27. Pagal sportinio ugdymo ir neformaliojo sportinio ugdymo programas ugdyti priimami nepilnamečiai asmenys prieš pradėdami lankyti fizinio aktyvumo ar aukšto meistriškumo sporto pratimus turi būti pasitikrinę sveikatą asmens sveikatos priežiūros įstaigose ir pristatyti pažymą, kad yra sveiki ir gali treniruotis.

28. Aukšto meistriškumo sporto pratimus lankantys ir (ar) sporto varžybose dalyvaujantys nepilnamečiai sportininkai privalo periodiškai tikrintis sveikatą asmens sveikatos priežiūros įstaigose. Sveikatos tikrinimo reikalavimus sportininkams, periodiškumą ir tvarką nustato sveikatos apsaugos ministras.

29. Sportinio ugdymo metu dėl traumos ar ligos (esant asmens sveikatos priežiūros įstaigos pažymai) formalųjį švietimą papildančio sportinio ugdymo atskirų sporto šakų ir (arba) sporto šakų disciplinų programų gali sumažėti meistriškumo tobulinimo etapo ugdymo grupėje – 1 ugdytinis.
